

ꞑapiya Sën Paulus Kevu Vu Kerisi-yi-alam Vu Kolosi

1 ¹Sa Paulus sën Anutu ggooin sa raꞑ in bë sa natu Kerisi Yesu yi sinarë lo. Alu hil arid Timoti ²ꞑevu ꞑapiya sënë yök vu Kerisi-yi-alam ham sën ham nedo Kolosi aga. Vu he arimin ham sën ham ayomin neya timu vu Kerisi yönon lo. Sa neꞑetaꞑ vu hil Amad Anutu in ham bë semu ham bevevong ham ayomin gëp revuh.

Anutu Vong Balam Kolosi Ayoj Ya Timu Vu Kerisi

³Alu kwamin vesa vu hil Mehöböp Yesu Kerisi Ama Anutu in ham neyoh vu buk pin sën alu najom raꞑ in ham lo. ⁴⁻⁶Yönon, he najom raꞑ in ham rot loꞑ buk sën he hangö ham bengömin bë ham ayomin neya timu vu Kerisi Yesu geham ahëmin neving Kerisi-yi-alam pin lo, rot besën verup gwëbeng. Ham ngo Bengö Nivesa yi gägek anon wirek, loꞑ mëm ham raꞑ ni bë ham rëꞑ medo malamin-tumsën degwata gëp yaꞑek. Bengö Nivesa saga ya meyoh vu nyëg pin, lob nevonꞑ balam denesepa loꞑ Kerisi. Lob töꞑ verup vu ham ving, lob ham vonꞑ ving besepa loꞑ loꞑ buk sën ham ngo muꞑinsën beraꞑ ni bë Anutu yi gägek semusën yönon lo, rot beverup gwëbeng. ⁷Epapras sën tahu ham loꞑ Bengö Nivesa sënë beham raꞑ ni lo, og yiꞑ mehö nivesa balu nehebë loꞑ ti in huk. Kerisi yi hur nivesa yi meneloꞑ yah he bömin benevonꞑ yi huk ggëp ham nyëg. ⁸Loꞑ mëm nër ham bengömin yom vu he bë Anon Vabuung loꞑ vu ham beham ahëmin neving Kerisi-yi-alam.

Paulus Jom Raꞑ Bë Anutu Ğadu Alam Kolosi

⁹Epapras nër gägek yom vu he nebë saga, lob mëm alu najom raꞑ in ham yoh vu buk pin gehe su nehevuü rë. Gaꞑ alu neꞑetaꞑ vu Anutu bë gevong beham natu alam los kwamin yönon, gAnon Vabuung tatekin ham kwamin beham jaꞑ ngaa pin ni nabë nivesa ma nipaya. In mëm ham jaꞑ ngaa pin sën Anutu ahë neving bë hil gevong lo ni. ¹⁰Nabë sënë, loꞑ mëm ham yoh vu bë sepa doꞑ Mehöböp yi aggata niröp bemëm kwa vesa in ham. Lob ham rëꞑ gwevonꞑ ngaa nivesa jaꞑ buk pin banon jaꞑ, gemëm ham jaꞑ Anutu ni gökin rot.

¹¹Log alu najom raḵ in ham ving bē Anutu mehō niwēēk ala los ḡayaheng bo niwēēk vu ham rot in ham najom ham ahon beham kwerē maggin pin bebare los kwamin vesa ¹²begweḵo hil Amad arē jaḵ. In vong beham yoh vu bē doḵ na geving yi alam pin behil rēḵ medo doḵ yi Nyēḡ-rangah-yi. ¹³Yōnon, ḵo hil vēr in malakenu niwēēk, getunḡ hil loḵ ya ving Nalu sēn ahē ving yi pangḡsēn lo yi alam. ¹⁴In Anutu Nalu baḡo hil yom ḡgovek ya bedahun hil nḡaa nipaya ya.

Kerisi Yi Aggata Los Yi Huk

¹⁵Anutu Nalu yik luho Anutu sēn hil su ayoh vu bē ḡalē yi rē lo negḡēp ti. Yō nedo nyēdahis betu nḡaa pin sēn Anutu tunḡ agi ala. ¹⁶Tunḡ nḡaa pin vu yaḡek gevu dob. Tunḡ nḡaa pin sēn nedo hil malad agi, ḡēnḡaa vahi sēn hil su nehalē rē lo. Tunḡ alam-los-bengōj, ḡegavman, ḡeggeve, ḡalam sēn denetu ala lo. Yōnon, tunḡ nḡaa pin sēnē bengāa pin yō tu yi nḡaa. ¹⁷Yō nedo nyēdahis ḡēnḡaa la su nedo rē, log medo neḡin nḡaa pin sēn tunḡ lo medenedo nivesa raḵ yō niwēēk. ¹⁸Kerisi-yi-alam pin detu degwa timu log tu hir yuseḵē. Yi mehō muḡinsēn sēn kedi raḵ yah ḡḡēp bedub lo. Kedi raḵ in bē yō ti natu nḡaa pin ala. ¹⁹Anutu vongin bē luho Nalu ḡēp ti, om sēn vong yi nḡaanon vu yi begḡēr in ayo los dahis. ²⁰Anutu vongin bē gevonḡ mamer vu mehōnon los nḡaa pin sēn vu yaḡek los dob lo, in bē hil los medo jevuh ti. Om sēn vong Nalu yam bediik raḵ ḵelepeḵo* loḵ yah hil bed in bē ḡaḡek nadiik na.

²¹Wirek og ham tu alam bemēn in Anutu. Ham kwamin nevo nḡaa nipaya mu menesepa loḵ, lob saga vong beham los Anutu nelē ham paya. ²²Rēḵ Kerisi diik loḵ yah ham bōmin in bē ham los Anutu medo jevuh ti. Vong nebē sēnē in bē ḡeḵo ham nah vu yi beham natu alam nimin rōp los alam nimin vesa ḡeḡaḡek su ḡēp vu ham ḡēp Anutu mala. ²³Ḡaḵ ham ayomin na timu vu Kerisi beham bare niwēēk ata. In nḡaa ngwē rēḵ ḡeḵo ham kwamin seggi lob tum ham rēḵ ḡwevuū aggata sēn ham vong ving niwēēk raḵ Bengō Nivesa sēn ham nḡo lo na. Denēr Bengō Nivesa sēnē ya meyoh vu mehōnon pin vu dob, lob sa Paulus setu hur ving menanēr ving.

Paulus Loḵ Vu Alam Kolosi

²⁴Gwēbeng sēnē sa haḵo maggin, rēḵ maggin sēnē neloḵ vu ham om sa kwag vesa. Log maggin sēn sa neḵerē loḵ sa naviḡ agi, og sa neḵerē loḵ yah Kerisi ben. Sa neḵerē in bē doḵ vu Kerisi-yi-alam pin los dahis, om yik su sengo ti neḵerē rē, ḡaḵ alu Kerisi neḵerē loḵ ti.

²⁵Lob Anutu yō ḡgooin sa raḵ tu yi alam pin hir hur bevo huk loḵ sa nemaḡ bē sa nanēr yi ḡaḡek pin vu ham. ²⁶Ḡaḡek sēnē yō negḡēp vunsēn in mehōnon vu nyēḡ pin wirek, benegḡēp rot beberup gwēbeng. Rēḵ gwēbeng og tōḵ yam rangah vu Kerisi-yi-alam bederaḵ ni ḡgovek ya.

27Anutu yö kwa vo bë tatekin gägek vunsën sënë vu yi alam pin, besir sën yu-ngwë lo dejak ni geving nabë gägek nivesa rot belos bengö. Gägek vunsën sënë nebë Kerisi nedo ving ham, lob ham nevo kwamin in yi bë geke ham nah medo nivesa rot geving yi. 28Om sën he medo nanër Kerisi yi Bengö Nivesa rangah gehe nalev horek vu mehönon bë degegin sir nivesa. He netatekin gägek los kwa nivesa pin vu alam pin in bë gaço sir pin denah vu Kerisi medenatu yi alam niröp, gaç su demedo duğ duğ in nğaa ti. 29Nebë saga, om sën sa nehevong huk böp rot menavimengin, rëk Kerisi yö neğadu sa menevong niwëek vu sa.

Hil Ğevong Geving Niwëek Genid Dëlin Gägek Kuungsën

2 1Yönon, sa bë ham jak ni nabë sa nehevong huk böp rot in bë sedok vu ham los alam Laodisea galam ngahisekë sën su malaj neraç sa malağ rë lo. 2Sa nehevong huk böp sënë in bë ham bare niwëek los ahëmin nivesa, gesa nehevongin bë ham ahëmin geving ham, in saga rëk naduu ham ahon beham medo jevuh ti. Log sa hevongin bë ham jak gägek ni los degwa, bejak ni nabë gägek anon. Senër gägek sën netatekin Kerisi vu hil lo. In neggëp vunsën ving Anutu wirek, rëk tök yam rangah gwëbeng beyoh vu bë gevong kwa nivesa rot vu ham. 3Yönon, Anutu kwa pin los degwa geyi gägek los kwa böp böp pin neggëp vu Kerisi. 4Senër gägek saga vu ham in bë mehöti su bo bël dok ham betetuhin ham. 5Sa su nado ving ham rë, rëk sa kwağ nevo ham rot bevong bë sën sa nado ving ham, lob sa kwağ vesa in sën ham nedo revuh ti geham ayomin neya timu vu Kerisi lo.

Hil Ağa Jak Kerisi In Hil Medo Malad-Tumsën Yönon

6Ham ço Kerisi Yesu tu ham Mehöböp ggovek ya, om ham bare mena geving yi nabë saga. 7Ham bare niwëek jak yi, nabë sën keke nare niwëek raç dob, genabë sën begganğ nedo niwëek raç mudeng lo. He nër Bengö Nivesa vu ham, om ham gwevong geving niwëek bemëm rëk gadu ham beham bare, lob ham kwamin vesa vu Anutu jak buk. 8Ham gwegin ham. In rëk mehöti nanër gägek kwa dob yi mu benanër gägek meris vu ham begekuung in ham begërin ham. Alam nebë sënë og denevengwëng raç alam böp wirek hen hir nğaa los nğaa dob sënë yi horek meris aggagga, gesu denevengwëng raç Kerisi rë. 9Yesu og Anutu soğek, log Anutu Anon nedo loç yi beggërin yi los dahis. 10Lob ham tu yi alam, om ggërin ham ving nebë saga beham su neraç vu in nğaanon ti rë. In yi yö tu ala bekesuu angër los arëj gëngaahur böp böp pin. 11Lob ham su rah* navimin in bë ham natu Kerisi-yi-alam rë, gaç vong bë Kerisi rah* ham navimin vorot, rëk su rah ham raç nema rë. Gaç ham vuu ham nğaa muğeng ya gewërin ham yah vu Kerisi, lob saga nebë sën rah* ham navimin beham tu yi alam. 12Ham ripek bël, lob sënë tahu bë ham diik

bedelev ham ya bedub ving yi. Log tahu ving bē ham kwedi raḡ ggökin, in ham vonḡ ving bē Anutu og mehō niwēek meḡo Yesu vēr in bedub benedo mala-tumsēn. ¹³Wirek ham nevonḡ nḡaa nipaya aggagga, geham nesepa loḡ nḡaa kwa-muḡeng-yi, lob sēnē vonḡ beham tu nḡaa diiḡsēn-yi in bē malamin nama. Rēḡ ma gAnutu kevoh ham nḡaa nipaya ya, om rēḡ gevonḡ behil medo malad-tumsēn geving Kerisi. ¹⁴Horek yi ḡaḡek vahi sēn nevonḡin bē dahun hil lo negḡēp vu hil, bevonḡ bē hil rēḡ bare ḡaḡek, rēḡ ma gAnutu kevoh ya. In sēnē nebē sēn tul brēm ya ḡaḡek sēnē vetii kelepeḡo* ving Yesu bepin maya. ¹⁵Om angēr los arēj genḡaahur bōp bōp su arēj negḡēp in bē hil nadudeḡ vu sir rē. Gaḡ Yesu kesuu sir raḡ kelepeḡo* betato rangah raḡ alam pin malaj bē detu nḡaa meris benijwēek masēn.

Yiḡ Hil Nebē Sēn Hil Adiiḡ Ving Kerisi Ggovek Ya

¹⁶Nebē saga, om nabē mehō la denanēr ham in nḡaa sēn ham newa los nenum lo, gedenanēr ham in ham su nesepa loḡ hir buk aggagga sēn detunḡ yoh vu ta gekwev gesoda lo rē, og ham su gwēbē nengamin vu sir. ¹⁷In nḡaa nebē sēnē og yiḡ nḡaa sēn rēḡ anon jaḡ vu tamusēn lo yi tahusēn mu. Gaḡ mēm Kerisi mu mēm yiḡ nḡaanon. ¹⁸Om ham gwēḡin ham in alam sēn denenēr nḡaa sēn denelē loḡ pesepsēn lo. Geham gwēḡin ham in alam sēn denedudeḡ vu angēr lu nḡaa lo. In alam nebē saga og kwaj nevo nḡaa dob yi bedenevonḡin bē degēr in ham nah vu sir, geham su gwēḡo nyēvewen nivesa sēn Kerisi bē gevonḡ vu ham lo rē. Gaḡ yō devonḡin bē degeḡo sir jaḡ mu, ¹⁹gesu denepiḡ vu Kerisi sēn tu hil yud lo rē. Yōnon, hil pedus los telitek nevo niwēek yoh vu hil anod geneduu hil ahon. Rēḡ mu hil yud og neḡin hil anod los dahis nivesa in bē hil ajḡ benid wēek jaḡ noh vu Anutu kwa. Lob Kerisi yiḡ nebē hil sēn Kerisi-yi-alam hil lo yud. ²⁰Vonḡ bē ham diiḡ ving Kerisi, lob ham vuu dob sēnē yi nḡaa meris meris ya. Rēḡ nebē va sēn ham nevonḡ nḡaa nebē alam-dob-yi-ē? In ham nesepa loḡ Horek ggökin nebē, ²¹“Su ḡenajom nḡaa sēnē; su ḡegwa nḡaa saga; su gwēbē nemam jaḡ nḡaa sēnē!” ²²Horek nebē sēnē og nenēr raḡ nḡaa sēn hil aḡa bemala nama na verōḡ yi lo. In horek nebē sēnē og mehōnon yō hir ḡaḡek mu, gaḡ su nḡaanon rē. ²³Yōnon, maḡ hil rēḡ ḡekuung nabē horek nebē sēnē og nivesa los kwa. In gejiin hil bē hil ana soda los raro lu nḡaa, gedenenēr bē hil nḡo dahun hil gehil nḡo basap hil navid besu ḡēḡin nivesa rē. Rēḡ ma, genḡaa nebē sēnē og su yoh vu bē doḡ vu hil yōnon rē, in hil ayod maḡ nahēn nevu nevu in nḡaa nipaya behil nesepa loḡ.

Yiḡ Hil Nebē Sēn Hil Ḳedi Raḡ Yah Ving Kerisi

3 ¹Nabē ham kwedi raḡ yah ving Kerisi, og ham malamin sepa nḡaa sēn nedo vavunē vu nyēḡ sēn Kerisi tu Mehō-los-bengō menedo

Anutu nema vesa lo mu. ²Ham kwamin bo ngaa-vavunë-yi noh vu buk, gağ ham su medo mekwamin bo ngaa-dob-yi. ³In Kerisi diik loğ yah ham bömin lob saga vonğ bë ham diik ya, rëğ ma geham rëğ medo malamin-tumsën geving Anutu. ⁴Lom sën hil kedi jağ bemedo malad-tumsën lo, og degwa yö vu Kerisi, om yö rëğ natök rangah vu tamusën, lob vu buk saga ham rëğ kwedi geving yi beberup los vunëğ vunëğ yağek yi.

Hil Natu Mehönon Mewis

⁵Nebë saga om ham gwevuu ngaa-dob-yi sën neggëp loğ ham ayomin lo pin na. Ngaa-dob-yi sagi nebë: Baggëb aggagga pin, ngaa ningöhek sën su yoh vu bë hil ðevonğ rë lo, genğaa nipaya sën hil ayod neggurek in lo, genğaa nipaya sën hil malad anon in lo. In sënë og nebë sën hil nesepa loğ anutu-kuungsën. ⁶Alam sën denevonğ ngaa nebë agi, og Anutu rëğ gevonğ nipaya nyëvewen doğ nah vu sir. ⁷Wirek ham newa rağ alam nebë sënë, beham nevonğ ngaa pin sënë ving. ⁸Rëğ mu gwëbeng sënë og ham gwevuu ngaa nebë sënë pin na. Ham su gwelë mehönon paya, ham su gwevonğ paanğ, ham su ahëmin sengën, ham su nanër pelësën, geham su gwevonğ nevumin. ⁹Ham su dah gağek vun genanër gağek kuungsën vu ham. In ham vuu ngaa muğeng ya, beham su nesepa loğ yah rë. ¹⁰Ham tu mehönon mewis rağ ggovek ya. Yönon, Anutu semu ham beham tu mehönon mewis rağ, lob nevo kwa vu ham yoh vu buk in bë ham rëğ nabë yi. ¹¹Hil atu mewis, om hil su basuh hil nabë: Sireğ alam-yu-ngwë gehileğ alam Yuda. Genabë, hileğ neherah* navid, gesireğ su denerah* navij rë. Gehil su nanër alam vahi nabë: Sir sagi og alam bemën, gesir saga og alam duğ duğ, galam sënëğ detu ngaa meris, galam sagağ yö denëgin sir. Ma! Gağ yiğ Kerisi nevonğ balam pin neggëp ti geKerisi nedo loğ alam pin neggëp ti.

Hil Sepa Doğ Aggata Sën Hil Ahëd Geving Hil

¹²Anutu ggooin ham rağ ggovek ya beham tu yi alam, lob ahë neving ham. Nebë saga, om ham sepa doğ ngaa nabë sënë: Ham kwamin gevonğin alam pin mesemu sir. Ham dahun ham, geham nahubin mehönon geyik maam degevonğ paya vu ham. ¹³Ham su ahëmin sengën vu arimin sën Kerisi-yi-alam sir lo pevis rë, gağ ham ahëmin geving sir beham najom ham ahon. Lob nabë gağek neggëp vu ham ti in ari vonğ paya vu yi, og maam gelë ari mu gedahun ari yi nipaya na. In Mehöböp kevoh ham ngaa nipaya ya, om ham gwevonğ nabë saga vu arimin lo.

¹⁴Log sën hil ahëd geving hil lo, og sënë kesuu ngaa vahi pin, beneduu ngaa nivesa pin revuh ti. Om ham sepa doğ ngaa pin sën aga, beham ahëmin geving ham pangsën kesuu ngaa vahi. ¹⁵Lob Kerisi gevonğ beham ayomin geto revuh, lob sënë yö gëgin ham rot. In Anutu tahi ham in bë ham natu degwa timu gayomin gëp revuh, geham kwamin

vesa vu Anutu noh vu buk. ¹⁶Lob Kerisi yi gägek napup ham ayomin rot, bemëm ham rëk medo nivesa menatu alam los kwamin. Log ham tatekin gägek vu ham, bebarah ham verök jak. Ham ayomin nivesa vu Anutu megwevong sengii jak arë los gwevong tarot sën neko arë rak lok ayo peggo lo, geham gwevong raro megweko arë jak. ¹⁷Log ngaa pin sën ham nenër lo gengaa pin sën ham nevong lo, og ham gwevong in geko Mehöböp Yesu arë jak, in yö tatekin aggata, om ham nah vu hil Amad Anutu menanër kwamin vesasën vu yi.

Gägek Rak Maluh Los Venëj Genaluj Lo

¹⁸Ham avëh, ham gurek reggamin babuj, in Mehöböp nelë sënë bë yohvu.

¹⁹Log ham maluh! Ham ahëmin geving ham venëmin, beham su bo maggin vu sir.

²⁰Log ham hurmahlen, ham nengamin yes vu amamin lu atamin in ngaa pin, in mëm Mehöböp gelë ham nivesa.

²¹Log ham sën amaj ham lo, ham su gwevong paya vu nalumin ayoj bahëj sengën jak, in rëk ayoj maggin jak bedegöneng.

Gägek Rak Hur Los Ggev

²²Log ham sën hur lo, ham gwebë nengamin vu ham alamin hir gägek. Ham su gwevong huk jak malaj mu in nabë kwaj vesa in ham. Gaq ham gönengin Mehöböp, geham ayomin na niröp vu huk. ²³Gengaa pin sën ham gwevong lo, og ham ayomin na timu vu beham gwevong niwëëk. In ham su nevong huk vu mehönnon mu rë, gaq ham nevong vu Mehöböp. ²⁴Om Mehöböp yö rëk bo dok nah beham gweko nyëvewen sën ggooin rak vu ham lo. In ham tu Mehöböp Kerisi yi hur. ²⁵Gaq mehö sën nabë gevong paya lo, og rëk geko nyëvewen jak ngaa nipaya sën nevong lo. In hil su ayoh vu bë gevong bAnutu gurek hil babud rë.

4 ¹Log ham sën tu ala menegin hur lo, ham gwevong ngaa nivesa los nohvu vu sir niröp. In ham Mehöböp nedo yaqek beyi hur ham ving.

Hil Najom Jak Vu Anutu Los Ayod Timu

²Ham najom jak los ayomin timu, geham su nimin tebö. Ham kwamin sepa beham najom jak los kwamin vesa vu Anutu. ³Log ham najom jak vu Anutu in he geving nabë tatekin aggata vu he, in he nanër yi gägek rangah betatekin Kerisi degwa sën neggëp vunsën wirek rëk mëm tök yam rangah gwëbeng agi. Yönon, deko sa yam qarabus in sa nanër gägek sënë, ⁴om ham najom jak in sa nabë sa tatekin nivesa begëp rangah noh vu huk sën Anutu vo vu sa lo. ⁵Ham gwevong ngaa nivesa los kwamin jak alam dahis malaj, log nabë aggata neggëp in bë ham nanër Bengö Nivesa vu sir, og ham su nimin tebö. ⁶Ham nanër gägek malangeri los

nivesa vu sir noh vu buk, log ham kwamin bo sir ti ti nabë denedo nebë va og ham nanër gägek niröp bedok vu sir.

Paulus Vong Tukikus Luho Onesimus Deya

⁷Tukikus mëm rëk nanër huk sën sa nehevong lo bengö vu ham. Hil arid anon Tukikus. Sahëg neving yi balu nesepa he menehevong Mehöböp yi huk, lob nelok vu sa rot gesu nitebö rë. ⁸Sa hevong yi yök vu ham rak degwa sënë, in bë ham jak he huk ni, gegevong beham ayomin niwëek jak.

⁹Lob sa hevong Onesimus yök ving yi. Ham ngo ham alam ti yi yönon, in yi vu Kolosi behil arid anon yi, gehil ahëd neving yi. Lob luho rëk denanër ngaa sën anon rak ggëp agi vu ham.

Paulus Kevu Bë Kwa Nevo Alam Kolosi

¹⁰Aristarkus yam karabus ving sa, lob kwa nevo ham menenër. GeMarkus sën Barnabas gadë lo kwa nevo ham menenër ving. Sën sa kevü wirek vu ham lo bë: Nabë nök berup vu ham, og ham gwëko yi jak. ¹¹Log Yesu Yustus kwa nevo ham ving menenër. Yiç alam Yuda löö mu sagi sën denevong huk ving sa behe nehevong Anutu yi huk, in bë yi nyëg anon jak. Lööho sënë denegadu sa rot.

¹²Log ham mehö Kolosi ngwë sën Epapras lo kwa nevo ham ving menenër. Kerisi Yesu yi hur yi, log nejom rak in ham yoh vu buk. Nejom rak vu Anutu bë ham bare nimin wëek nabë maluh, beham jak Anutu kwa ni, besepa dok noh vu buk pin. ¹³Serak ni ggovek ya, om sën senër bë nevong huk böp rot in bë dok vu ham gedok vu alam Laodisea los alam Hirapolis geving. ¹⁴Hil dokta Lukas sën hil ahëd neving yi lo, luho Demas kwaj nevo ham ving bedenenër.

¹⁵Log ham nanër sa vu hil arid lo sën denedo Laodisea agu nabë sa kwaç nevo sir ving menanër. Geham nanër vu Numpa losho Kerisi-yi-alam sën denesupin sir medenejom rak lok yi begganç lo geving. ¹⁶Ham natevin çapiya sënë govek log ham gwevong na vu Kerisi-yi-alam vu Laodisea bedenatevin geving. Geçapiya sën sa kevü ya vu Kerisi-yi-alam vu Laodisea lo, og ham natevin geving. ¹⁷Geham gwevong gägek sënë na vu Arkipus nabë kwa bo huk sën Mehöböp vo lok nema lo, begevong niwëek banon jak. ¹⁸Sa Paulus sengö kevü gägek dus teka sagi rak nemaç bë sa kwaç nevo ham. Ham kwamin bo sa in sengö nahën nado karabus los seng. Anutu gevong semusen vu ham.